FYLKESMANNEN I HEDMARK
Miljøvern

Stange kommune
Postboks 214
2336 Stange

	Vår dato	*Vår referanse*
	11.07.2014	2014/4868
Saksbehandler, innvalgstelefon	*Arkivnr.*	*Deres referanse*
Thomas Olstad, 62 55 11 81		

Fellingstillatelse på bjørn i Stange, Nord Odal og deler av Løten kommune

Vi viser til søknad mottatt hos Fylkesmannen den 9.7.2014 fra Romedal og Stange saubeitelag om fellingstillatelse på ulv og bjørn i beiteområdene til Romedal og Stange saubeitelag, samt omkringliggende beiteområder. Her behandles den delen av søknaden som gjelder fellingstillatelse på bjørn.

Bakgrunn
Det ble gjenfunnet ei søye med skader forårsaket av rovvilt innenfor beiteområdet til Romedal og Stange saubeitelag den 8.7.2014. SNO vurderte skaden, men kunne ikke fastslå om den var forårsaket av bjørn eller ulv. På bakgrunn av dette ga Fylkesmannen muntlig tilbakemelding til beitelaget den 9.7. om at det ikke forelå et tilstrekkelig grunnlag for å gi fellingstillatelse på bjørn i området. I løpet av dagen den 10.7. mottok Fylkesmannen informasjon om at det var gjenfunnet ytterligere ei skadd tikke i det samme området. Det ble derfor besluttet å avvente ferdigstilling av vedtaket inntil situasjonen var avklart. SNO vurderte senere skaden som dokumentert forårsaket av bjørn. Fordi skademønsteret var likt, ble også skaden fra den 8.7. vurdert å være dokumentert bjørn. På bakgrunn av disse to dokumenterte skadetilfellene ga Fylkesmannen muntlig fellingstillatelse den 10.7. klokka 18:25.

Lovgrunnlaget
Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 første ledd bokstav bog 77, jf forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 8 og 13, jf også § 4 første ledd bokstav e og §§ 7 og 9.

Rovviltforskriften § 1 (formål):

> Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Postadresse:	*Kontoradresse:*	*Telefon Statens hus:*	*Telefaks:*	*Org.nr.*: 974 761 645
Postboks 4034	Parkgt 36			
2306 Hamar	2317 Hamar	*Sentralbord*: 62 55 10 00	62 55 10 31	*Banknr.* 7694.05.01675

E-post: fmhepost@fylkesmannen.no *Internett*: www.fylkesmannen.no

Region 5 (Hedmark) skal ha 10 årlige ynglinger av gaupe, fem av jerv og tre av brunbjørn jf rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav e. Sammen med region 4 (Oslo, Akershus og Østfold) skal Hedmark ha tre årlige ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ulv, jf § 4 første ledd bokstav b. Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark, jf § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet. Når bestandsmålet for den enkelte art er oppnådd, fatter rovviltnemnda en kvote for betinget skadefelling, jf § 8. Rovviltnemndene i region 4 og 5 fattet den 22.5.2014 en betinget skadefellingskvote på fem ulver og fire jerver for jaktåret 2014/2015. For brunbjørn og gaupe er ikke bestandsmålet nådd, og da fatter Miljødirektoratet kvote, jf § 13. Den 30.5.2014 vedtok direktoratet en betinget skadefellingskvote på fem brunbjørner innenfor de regionene som har bestandsmål for bjørn, samt på to gauper i Hedmark.

Søknader om skadefelling behandles av Fylkesmannen innenfor den rammen som er satt av rovviltnemnda og Miljødirektoratet, jf rovviltforskriften § 9 første ledd. Føringene i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til.

Fylkesmannens vurdering
Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf § 8. Fylkesmannen viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om bjørnens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. De siste opplysningene om bestandssituasjonen for brunbjørn per dags dato er rapporten "*Populasjonsovervåking av brunbjørn – DNA-analyse av prøver innsamlet i 2013*." Føre-var-prinsippet" i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som bjørnebestanden blir utsatt for, jf § 10. Fylkesmannen viser til forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark sin inndeling av fylket i to forvaltningsområder, og ut i fra dette vurderes det slik at lokaliseringen av dette uttaket ikke vil påføre bestanden irreversibel skade, jf § 12. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og anses ikke som relevant her.

I forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark er fylket inndelt i to ulike forvaltningsområder. Det aktuelle beiteområdet hvor skadene nå har skjedd ligger innenfor grønt område hvor beitedyr har prioritet. I forhold til rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a vil Fylkesmannen karakterisere det aktuelle området som et viktig beiteområde for sau, jf også forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark.

I forhold til § 9 annet ledd bokstavene b og c anser Fylkesmannen at skadeomfanget foreløpig er begrenset, men det foreligger et vesentlig skadepotensial idet det går flere tusen sau på beite i dette og tilgrensende beiteområder. Fylkesmannen anser det ikke hensiktsmessig eller praktisk

mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d.

Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadenes omfang og utvikling, anser Fylkesmannen at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader er at det iverksettes fellingsforsøk på den skadevoldende bjørnen, og det gis fellingstillatelse på én bjørn i dette området.

Konklusjon:
Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom bjørnen fortsatt oppholder seg innenfor dette eller tilgrensende beiteområder, finner Fylkesmannen å tillate skadefelling på en – 1 – bjørn innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Stange kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Følgende vilkår er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingsområdet er avgrenset til Stange og Nord-Odal kommuner, samt de deler av Løten kommune som ligger sør for RV25.

2. Fellingstillatelsen gjelder felling av en – 1 - bjørn i tidsrommet **10.7.2014 kl. 18:25 til 15.7.2014. kl. 12:00.**

3. Stange kommune er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Fylkesmannen krever at det er ***kun*** personer oppført på liste oversendt Fylkesmannen som har anledning til å delta i fellingsforsøket. Hvis det blir endring må Fylkesmannen ha skriftlig beskjed om dette. Fylkesmannen krever at deltakerne i fellingslaget - jegere *og* hundeførere - oppfyller kravene til og innehar lisens, jf kravene i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, av 22.3.2002 nr 313, §§ 13 og 14. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, Lov om jakt og fangst av vilt, av 29.5.1981 nr 38, eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.

4. I henhold til rovviltforskriften § 9a skal deltakere fra det kommunale fellingslaget få godtgjøring for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Det foregår allerede skadefellingsforsøk på ulv i området, hvor det er avsatt en økonomisk ramme. Fylkesmannen anser at fellingsforsøket på bjørn kan gjennomføres innenfor den samme rammen, og setter derfor ingen ny ramme for fellingsforsøket på bjørn. Dersom det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Fylkesmannen og avtale dette i *forkant*.

5. Brunbjørn som blir felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår, blod) uten nærmere samtykke fra Direktoratet for naturforvaltning. Felt dyr skal vommes ut og tas vare på slik at kjøttet kan omsettes. Om mulig veies dyret før utvomming. Frakt og oppbevaring av brunbjørn avklares med Fylkesmannen.

6. Fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen, SNO eller politiet krever dette.

7. Ved felling skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf forskrift om utøvelse av jakt og fangst, fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning den 22. mars 2002, jf § 15 og 16.

8. Felling eller forsøk på felling av bjørn skal **umiddelbart** meldes til Fylkesmannen og politiet. Dersom bjørn skadeskytes, avgjør Fylkesmannen hvordan videre ettersøk skal gjennomføres. Generelt for ettersøk av gaupe, bjørn, jerv og ulv gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.

9. Fellingslaget skal melde tilbake til Fylkesmannen minimum **en gang pr. døgn** om gjennomføringen av fellingsforsøket. **Dersom fellingslaget får kontakt med bjørn, skal Fylkesmannen varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart.** Etter kontortid (08.00-15.00) kan Fylkesmannen kontaktes via vakttelefonen – tlf. nr. 970 29 840.

10. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.

11. Fylkesmannen kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen.

Dersom bjørn skadeskytes eller felles, skal det gis melding på vakttelefonen nr 970 29 840.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, jf forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften), § 9, jf §§ 1, 8 og 13. Fylkesmannen viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker, av 10.2.1967, § 28. Klagefristen er **tre – 3 – uker** fra mottakelsen av dette brev. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen.

Med hilsen

Jørn Georg Berg e.f.
miljøverndirektør

Thomas Olstad
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

Kopi til:
Løten kommune
Nord-Odal kommune
SNO
Mattilsynet
Politiet
Romedal og Stange saubeitelag